

# DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 3. szám.  
1990. január 4., csütörtök

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint  
Ára: 4,30 forint

## A húsunkat akarják

A magyar külpolitika újabb szenzációja: Botha Budapesten  
Király megint javasol — Szöknek az árak a bérek elől

Amikor még messze nem mentek ilyen jól dolgaink a nagy politikában, már akkor föltűnhetett, hogy a Várkonyi—Horn külügy; kettős milyen sikeresen lavíroz a nemzetközi érdekek gyakorta viharos tengerén. Azt akkor is tudtuk, hogy lavírozni *neccesse est*, azaz szükséges, de két esztendeje csupán csalfa és vak remény lett volna bízni a berlini fal lebontásában — gyakorlatban és jelképesen egyaránt.

Márpedig ott volt és munkált a magyar kéz, s e kar erejét bizonyítja, hogy tegnap — óriási szenzációt szolgáltatva — hazánkba érkezett a Dél-afrikai Köztársaság külügyminisztere. Annak az országnak a vezető diplomataja, amellyel nem állunk hivatalos kapcsolatban, de képviselőjével tárgyalunk, mert a párbeszéd hívei lettünk. Botha úr egyébiránt a dél-afrikai peresztrojka embere, vagyis az apartheid lebontásáért küzd. A távoli köztársaság külügyminisztériumában nemrég hozták létre az önálló kelet-európai osztályt, ami azt jelenti, hogy súlyunkat már a földtöke másik oldalán is érzékelik.

A jó hír után egy rossz. Vártuk, és nyolcadikán be-következik a húsarémelés. Magyarázat van bőven, pénz egyre kevésbé.

Az iszonyú árakat lajstromozva, csak csekély vigasztunk, hogy a magyar—román határszakaszon megszüntették a megerősített szolgálatot, azaz normalizálódik a helyzet.

## Dél-Afrika külügyminisztere Magyarországon

Tegnap, dél-afrikai kezdeményezésre, rövid látogatásra hazánkba érkezett Roelof Frederik (Pik) Botha, a Dél-afrikai Köztársaság külügyminisztere

Az előzetes tervek szerint a dél-afrikai diplomácia irányítója mindössze kétnapos villám látogatásra érkezett Magyarországra, elsősorban azzal a céllal, hogy magyar vendéglátójával, Horn Gyula külügyminiszterrel találkozzék. Külügyminisztériumi információk szerint Pik Botha a magyar ellenzék, mindezenek előtt a Szabad Demokraták Szövetsége és a Magyar Demokrata Fórum prominens képviselőivel is megbeszélést folytat.

A magyar és a dél-afrikai külügyminiszter várhatóan csütörtökön ül tárgyalóasztalhoz. A magyar Külügyminisztérium tájékoztatása szerint Horn Gyula és Pik Botha elsősorban a kelet-euró-

pai régió, illetve a dél-afrikai térség legújabb fejleményeit tekintik át. Az előre be nem jelentett villám látogatás kapcsán magyar diplomáciai források határozottan leszögezik, hogy a mostani megbeszélésen nem esik szó a két ország diplomáciai kapcsolatainak felvételéről. Ezt egyébként magyar részről csak egy hosszabb közeledési folyamat eredményeként tartják elképzelhetőnek. A kapcsolatépítés első lépéseinek magyar megítélése szerint mindenekelőtt a humanitárius kontaktusok és a gazdasági együttműködés elmélyítését kell szolgáltniuk. A kapcsolattartás államközi kereteinek kiépítése viszont a várakozások szerint lendületet adhat az üzleti élet aktivitásának. A tárgyalásokon várhatóan szó esik a két ország közötti vízumszabályok enyhítéséről is, amit a gördülékenyebb kapcsolatépítés mellett az is indokol,

hogy Dél-Afrikában 10-15 ezer magyar származású állampolgár él.

Pik Botha látogatásának különös érdekessége, hogy a dél-afrikai külügyminiszter

most első ízben keres fel egy, a Varsói Szerződéshez tartozó államot. Egyben ez volt az első magas szintű magyar—dél-afrikai találkozó.

## A romániai segélyszállítmányok nem veszélyeztetik a belső ellátást

A belső árualapok pontos ismeretéhez a Kereskedelmi Minisztérium szükségesnek tartja, hogy mielőbb regisztrálják, mennyi és milyen áru került, illetve kerül ki az országból Romániába. Ezért december 29-én arra kérték a vállalatokat, a pártokat és szervezeteket, hogy a minisztérium ügyeletén január 2-áig közöljék szállítmányaik összetételét, értékét.

Bár az összesítés még nem történt meg, a jelentések meglehetősen hiányosak, a tapasztalatok alapján mégis úgy tűnik, hogy a romániai segélyszállítmányok nem veszélyeztetik a belső ellátást — válaszolta Szórádi Sándor, a Kereskedelmi Minisztérium főosztályfőnöke az MTI kérdésére. Elmondta, hogy az eddigi szállítmányok jó része a múlt évi külkereskedelmi kötések alapján indult útnak, így például 310 tonna vágott baromfi, valamint 400 ezer rubel értékű gyógyszer.

A napokban útnak induló szállítmányokat az ez évi egész éves — igaz, sok esetben még konkrétan meg

nem kötött — kereskedelmi szerződések terhére küldik a vállalatok. Előrehozhatnak olyan tételt, amelyekre Romániának a talpraálláshoz feltétlenül szüksége van. Szó van arról például, hogy az egész évre lekötött 4 millió rubel értékű gyógyszert, a lehetőségekhez képest még az első negyedéven szállítják, s ugyancsak útnak indítanak 1,3 millió rubel értékű gyermektapaszt. Már megkezdődtek a tárgyalások arról is, hogy a magyar vállalatok sertéshúst, húskészítményeket és további baromfiszállítmányokat exportálnak, ám ez attól függ, hogy az árban sikerül-e megállapodni. Mindezek a szállítmányok a külkereskedelmi forgalom részét képezik, az ezen felüli küldemények segélyként indulnak útnak a vállalatoktól, pártoktól. Ez utóbbiak értékét, összetételét ma még nem tudják, azt sem, hogy a lakosság saját tartalékaiból — a korábban felvásárolt élelmiszerkészletekből — mennyit szánt Románia megsegítésére. Az összesítesen most dolgoznak.

## „Mindannyian egyenlők vagyunk, de...”

Az én célom az, hogy az erdélyi magyarság érdekeit szolgáljam, nem pedig, hogy karriert csináljak. Ha ezeket az érdekeket nem tudom érvényesíteni, ellen-

zékbe vonulok. Egész életemben ellenzékben voltam, még az államtanács tagjaként 1972-ig is. Ezt hangsúlyozta a Die Welt című napilapban szerdán megjelent nyilatkozatában Király Károly, a román Nemzeti Megmentési Front tanácsának egyik alelnöke.

A tekintélyes nyugatnémet napilap az alelnökök úgy mutatta be, mint 1,5 millió romániai magyar reménységét, olyan személyiséget, aki 1972-ben kegyvesztett lett a Ceausescu-rendszerben, tegnap még Ceausescu fogdmegjei fenyegették, most pedig a legbefolyásosabb magyar Romániában, Ion Iliescu helyettese.

Arra a kérdésre válaszolva, hogy az új Romániát veszélyeztetik-e nemzetiségi konfliktusok, Király Károly megállapította: véleményem szerint Romániát nem veszélyeztetik, de konfliktusok lesznek, mert Ceausescu politikája román nacionalizmuson alapult, s e nacionalizmus mélyen gyökerezik a román népben. Már most megmutatkoznak a nacionalizmus jelei mindkét oldalon. A kormányban és kérdésben óvatosan és megértően kell eljárni, hogy szavatolhassa minden nemzetiség egyenjogúságát. A jelen pillanatban ugyanis mind-

## Január 8-tól, hétfőtől

Január 8-ától átlagosan 32 százalékkal drágulnak a húsipari termékek — közölte az MTI érdeklődésére Mike Imre, a Húsipari Egyesülés igazgatója. Elmondta, hogy a húsipari vállalatok lényegében szabadon határozhatják meg árakat. Az ágazat esetében az történt, hogy több héten át árbizottság elemezte az állattenyésztés és a húsfeldolgozás költségeit, és szerény jövedelem „beépítésével” alakította ki ajánlatát a fogyasztói árakra, amelyeket a Húsipari Egyesülés ajánlottként tesz közzé. (Ettől a kereskedelem eltérhet.) Eszerint a rövidkaraj szűzpecsenyével 250, a sertéscomb 250, a lapocka 210, az oldalas 130 forintba kerül majd. A marhahúsok közül a stefánia 220, a lábszár 180, a szeggy, az oldalas, a csontos levesthúsok ajánlott ára 110 forint. A felvágottak közül a párizsi ki-lója 130, az olasz 170, a Zala felvágott 190, a gépsonka 360, a Pick szalámi pedig várhatóan 460 forintba kerül majd. A füstölt kenyérszalonna ajánlott ára 60, a disznó-sajt 80, a füstölt kolozsvári szalonnáé pedig 160 forint.

Az igazgató elmondta, hogy az év során már csak kisebb mértékű árnövekedés várható, ha a termelők áremelést hajtanak végre. Jelenleg a sertés felvásárlási ára kilónként 66 forint, szemben az elmúlt évi átlag 56-tal, ám a termelők már most 70 forintot szeretnének kapni. Több helyen visszatartják az árut, hogy ily módon érjék el a felvásárlási ár további emelését. Ezért nem zárható ki a későbbiekben egy újabb, mintegy 5 százalékos fogyasztói áremelés.

## Szabadáras élelmiszerek

Ki mondja meg januártól a hús árát? — kérdezte egy, a termelők és feldolgozók érdekeit egyeztető tanácskozáson a húsipar képviselője. A résztvevők türelmemel igyekeztek elmagyarázni a szabad árak működési mechanizmusát, ám a környéken jó hírnek örvendő szakember egy számot, a hús árát várta. Szinte érthetetlen ez az értetlenség, ugyanakkor a szokásos magyar gyakorlatot is jelzi.

Vészhelyzetbe került a mezőgazdaság, s ennek egyik következményeként az élelmiszer-ellátás. Ugyanis a gazdaságok százai mentek és mennek tönkre, a természeti adottságairól ismert, teljesítményeiről elismert magyar mezőgazdaság egyre hátrább került a nemzetközi mezőnyben. A pénzügyi kizsákmányolásra alapozott agrárpolitika hozta lehetetlen helyzetbe a tsz-ek és állami gazdaságok jelentős részét.

A feladat most nem kisebb, mint az agrártermelés jövedelmezőségének, a termelés becsületének helyreállítása, következképpen az eddigi, elfogadható élelmiszer-ellátás megőrzése. Ennek egyik — de csak egyik — lehetséges módszere a szabad árrendszert bevezetése és következképpen érvényesítése. Am a szabad árérvényesítés a termelés hatékonyságának javítása nélkül, hasonlóan szélső és kezelhetetlen állapotokat, elszabaduló inflációt idézhet elő. Ami nem kisebb baj, mint a felülről nyomott, munkásérdekekre hivatkozó, s az élelmiszertermelés csökkenését okozó árrendszer.

Érzik, tudják ezt a termelők is, készülnek hosszabb távú érdekeik következképpen megőrzésére. A szabad árak bevezetésével együtt 20-40 százalékos fogyasztói ár-színvonal-emelkedésre kell a lakosságnak számítani. A mezőgazdasági termékek felvásárlási árai 20-25 százalékkal növekednek, s ez elégségesnek látszik a termelés jövedelmezőségének, és várhatóan a kiegyensúlyozott élelmiszer-ellátásnak a megteremtéséhez. Ezt az alapvető élelmiszereknek is bekövetkezett árváltozást azonban a lakosságnak kell elviselnie. Ebből követ-

kezik, hogy már nemcsak luxusnak minősített igényeit kell visszafognia, hanem alapvető szükségleteihez tartozó áruk vásárlásánál is takarékosabban kell bánnia a pénzével. Ez pedig előre vetíti az élelmiszerek vásárlásának mérséklődését, a minőségi, szavatossági igények betartásának a lejárt szavatosságú cikkek árcsökkentésének kötelező és megvalósuló erősödését.

A diktált helyzetből fel-szabadulván, a szabad áraktól mintegy megrészegülten lehetne egyes termékek árát a csillagokhoz közelíteni, de ez látványosan ellentmondana a mezőgazdálkodás hosszabb távú érdekeinek, hiszen az élelmiszerek iránti igények megcsappanásával és a termelés tékezközésével járnak együtt. Ugy tűnik, ezt felismerték a termelők és a dolgozók egyaránt. A MEM szakemberei egyeztettek velük elképzeléseiket, s eszerint a közelmúltban meghirdetett ár-változások tarthatók. Ennek persze feltétele, hogy a termelőktől független közgazdasági elképzelések, szabályok se változzanak, illetőleg a kereskedelem se akarjon látványosan gazdagodni.

A MEM árhatósági teendők kidolgozta, melynek része, hogy a búza és a tej hatósági áras maradjon; a kukorica, a sertés- és marhahús garantált áras lesz, vagyis az alsó árát az állam szavatolja, s ettől csak felfelé lehet eltérni. Tervezik az intervenció bevezetését is, melynek forrása a költségvetés és a termelői önkéntes befizetés lenne. Változik az export támogatásának és engedélyezésének rendszere is a hazai élelmiszer-ellátás védelmére.

Az bizonyos, az élelmiszerek szabad árai feszültséget okoznak mind a termelők, mind a fogyasztók körében. Az érdekek közelítésének azonban meg lehet — és meg kell — találni azt a legkisebb feszültségekkel telített metszéspontot, amelyben tartja a termelői és vásárlói kedvet, mert nyereséggel előállítható, de megfizethető árú élelmiszereket produkál.

V. Farkas József

## Képviselői indítvány

## Mindig a nép válasszon köztársasági elnököt

Még a jelenlegi Országgyűlés módosítsa az alkotmányt, úgy, hogy mindig a nép válasszon közvetlenül köztársasági elnököt. Sőt, szeptemberre tülze is ki az elnökválasztás időpontját, mert ily módon — még kétfordulós választás esetén is — október 23-án, a köztársaság kikiáltásának napján beiktathatják hivatalába a Magyar Köztársaság elnökét. Ezt indítványozza Király Zoltán és Raffay Ernő, Csongrád megye két képviselője.

Király Zoltán az MTI munkatársának elmondta: önálló képviselői indítványuk a társadalom jelentős részének egyetértésével találkozik. Már a tavaly novemberi népszavazás, de főként az azt követő viták, nyilvánvalóvá

tették, hogy az állampolgárok sokasága közvetlenül kíván köztársasági elnököt választani. Ez a személyes tapasztalatuk is. Azóta jó néhány párt is erre az álláspontra helyezkedett, annak ellenére, hogy a politikai egyeztető tárgyalások megállapodása más kompromisszumot tartalmazott. Ismeretes, hogy ez a megállapodás úgy szült: első alkalommal, kivételesen a nép közvetlenül választ köztársasági elnököt, az új Parlament megalakulását követően, viszont ez az Országgyűlés jogkörébe tartozik.

Az új Parlament természetesen saját belátása szerint dönt majd ebben a kérdésben. De — hangsúlyozta Király Zoltán — nem biztos, hogy az elnök-

választás nem fullad szűk pártérdekeken alapuló, adóz, és kevésbé érdemi vitákba. Ez esetben tehát a nép bölcsessége többet jelenthetne: S ha a jelenlegi Parlament szeptemberre kitüzné az elnökválasztás időpontját, ez nem sértené az új Országgyűlés jogosultságát, viszont elegendő idő állna rendelkezésre a kiválasztódásra és kiválasztásra.

Király Zoltán véleménye szerint, attól sem kell félni, hogy a nép diktatúrára hajlamos elnököt választ majd, hiszen már a többpártrendszerű Parlament, és az általa választott kormány erős kontrollja nem adna diktatúrateremtő alkalmat a köztársasági elnöknek.

(Folytatás a 2. oldalon.)